

Kader Faunabeheerplan 2024 - 2029 versie 2023 02 14

Vastgesteld door Gedeputeerde Staten van Overijssel op 21 maart 2023.

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding

- 1.1 Functie van het kader
- 1.2 Status van het kader

2. Algemene kaders

- 2.1 Planmatige aanpak van faunabeheer
- 2.2 Schade en schadepreventie

3. Bestrijden van schadeveroorzakende dieren (vrijstelling)

- 3.1 Algemeen
- 3.2 Gebruik van de landelijke vrijstelling
- 3.3 Provinciale vrijstelling

4 Populatiebeheer (ontheffing en opdracht)

- 4.1 Onderbouwing voor aan te vragen ontheffingen
- 4.2 Basis voor opdrachten

5. Jacht

6. Monitoring

- 6.1 Voorwaarden en te beschermen belangen per soort
- 6.2 Noodzakelijke gegevens
- 6.3 Doorlopende monitoring

7. Organisatie van de uitvoering

- 7.1 Provinciale verordening over de organisatie van de uitvoering
- 7.2 Actoren
- 7.3 rollen
- 7.4 Wildbeheereenheden
- 7.5 Naleving

8. Factsheet per soort

- 8.1 Algemeen
- 8.2 per soort

Bijlagen

Tabel: Overzicht van eisen gesteld aan ontheffing, vrijstelling en jacht op grond van wet en regelgeving

HOOFDSTUK 1 INLEIDING

1.1 Functie van dit kader

De Faunabeheereenheid Overijssel (FBE) is een zelfstandige rechtspersoon en niet verbonden met de provincie. De Wet natuurbescherming zelf geeft de FBE opdracht een faunabeheerplan vast te stellen en aan de provincie voor te leggen ter goedkeuring (art.3.12-1). De FBE doet dit dus niet in opdracht van de provincie. Wel subsidieert de provincie de kosten die de FBE maakt.

In dit Kader maakt de provincie vooraf duidelijk waaraan het faunabeheerplan 2024 – 2029 moet voldoen om in aanmerking te komen voor goedkeuring. Gedeputeerde Staten (GS) toetsen het faunabeheerplan aan relevante wetten en regelingen. Waar nodig geeft dit Kader aan hoe GS de bepalingen daarvan interpreteren en hanteren. Verder toetsen GS het faunabeheerplan aan het geldende provinciale beleid. Het Kader maakt dit beleid concreet om het te kunnen toepassen in het faunabeheerplan.

1.2 Status van dit kader

Het Kader faunabeheerplan 2024-2029 betreft een beleidsarme actualisatie van het Kader faunabeheerplan 2019-2024. In 2021-2023 is in overleg met het maatschappelijke veld, waaronder de stakeholders van de FBE, overleg gevoerd om te komen tot een geactualiseerd beleid voor faunabeheer. Gedeputeerde Staten hebben in oktober 2022 besloten het geactualiseerde beleid voor te leggen aan Provinciale Staten voor besluitvorming. Door gebrek aan draagvlak bij een aantal relevante partijen voor het beleid is het geactualiseerde beleid niet vastgesteld door Provinciale Staten. Om toch een kader te bieden voor het door de FBE op te stellen Faunabeheerplan 2024-2029 is het Kader faunabeheerplan 2024-2029 vastgesteld door Gedeputeerde Staten.

Het faunabeheerplan verbindt stakeholders en bestuursleden van de FBE (die zijn benoemd op (bindende) voordracht van de stakeholders) met elkaar. In hoofdstuk 7 gaan we verder in op organisatorische aspecten van de samenwerking tussen provincie, FBE en wildbeheereenheden.

HOOFDSTUK 2 ALGEMENE KADERS

De Wet natuurbescherming bepaalt dat het faunabeheerplan de basis is voor “duurzaam beheer van populaties van in het wild levende dieren, de bestrijding van schadeveroorzakende dieren door *grondgebruikers* en de uitoefening van de jacht” (art.3.12-1). Wij werken deze drie ‘sporen’ verder uit in de hoofdstukken 3,4 en 5. In dit hoofdstuk komen eerst enkele algemene onderwerpen aan de orde: een planmatige aanpak van het faunabeheer (par.2.1) en schade en schadepreventie (par. 2.2).

2.1 Planmatige aanpak van het faunabeheer

De Wet natuurbescherming vereist een planmatige aanpak van het faunabeheer. Dat blijkt alleen al uit de eis in art. 3.12-1 dat populatiebeheer, bestrijding van schadeveroorzakende dieren en jacht gebeuren op basis van een faunabeheerplan. Zie ook de memorie van toelichting blz.230: “Nu . . . ook schadebestrijding en jacht onderwerpen zijn van het faunabeheerplan, kan het beheer op samenhangende wijze vorm worden gegeven.” Ook bepaalt de wet dat ten behoeve van een *planmatige en doelmatige aanpak* van het faunabeheer het faunabeheerplan wordt onderbouwd met trendtellingen van de populaties van in het wild levende dieren in het werkingsgebied van het faunabeheerplan (artikel 3.12 lid 5 Wnb). In het verlengde daarvan stellen wij in onze Omgevingsverordening (art. 7.8. 4 en 7.8.5) eisen aan het faunabeheerplan met het oog op samenhangend en planmatig beheer.

Wij verstaan onder planmatig beheer de samenhang tussen activiteiten in de drie ‘sporen’ van het faunabeheerplan: duurzaam beheer van populaties, bestrijding van schadeveroorzakende dieren en de uitoefening van de jacht. Die samenhang kan betrekking hebben op het hele werkgebied van de FBE, maar ook op delen daarvan.

Bijzondere aandacht verdienen in dit opzicht de Natura 2000 gebieden. Faunabeheer in of dichtbij een Natura 2000-gebied kan effect hebben op de instandhoudingsdoelen van dit gebied. In het N2000-beheerplan staat aangegeven voor welke handelingen geen vergunning gebiedsbescherming (Wnb art.2.7) nodig is. Voor andere handelingen kan het zijn dat een vergunning gebiedsbescherming nodig is.

Wij verwachten dat het faunabeheerplan:

- a. Planmatigheid vormgeeft door waar relevant per soort (streef)doelen te stellen aan schadepreventie en populatiebeheer over de looptijd van de planperiode;***
- b. Aandacht besteedt aan de samenhang tussen activiteiten in de sporen populatiebeheer, bestrijding van schadeveroorzakende dieren en jacht voor het bereiken van de gestelde doelen;***
- c. De aanpak van de werkzaamheden waar dat doelmatig is verbijzondert naar afzonderlijke delen van zijn werkgebied;***

2.2 Schade en schadepreventie

De instrumenten vrijstelling, ontheffing en opdracht worden gebruikt voor het voorkomen of beperken van schade door verstoren, verjagen, vangen of doden van schadeveroorzakende dieren. De vrijstelling geldt voor grondgebruikers, de ontheffing wordt aangevraagd door de FBE; de werking van beide beperkt zich tot het beschermen van in de wet aangegeven belangen.

De wet bepaalt dat een vrijstelling of een ontheffing uitsluitend wordt verleend als er geen andere bevredigende oplossing bestaat. Voor de uitoefening van de jacht geldt deze eis niet.

Wij verstaan onder *preventieve maatregelen* alle maatregelen die als doel hebben schade aan één of meer van de wettelijke belangen te voorkomen of te beperken. Dat kan op verschillende manieren:

1. zonder bestrijding van schadeveroorzakende dieren: de belanghebbende bij een van de beschermde belangen treft maatregelen om schade te voorkomen door bijvoorbeeld afscherming van grond en wegbeheer;
2. door verstoren en/of verjagen van schadeveroorzakende dieren;
3. door afschot van schadeveroorzakende dieren;

4. door toepassing van robuuste vormen van populatiebeheer.

Dit onderscheid en de volgorde daarin is van belang omdat een volgende 'trap' alleen gebruikt mag worden als de voorgaande onvoldoende resultaat oplevert.

Een volgende trap kan bijvoorbeeld zijn het substantieel terug brengen van de populatie van schade veroorzakende soorten door het toepassen van robuuste vormen van populatiebeheer. Doel van populatiebeheer blijft het verminderen schade. Daarbij dient de proportionaliteit tussen de te nemen maatregelen en de te voorkomen (dreigende) schade meewegen. Het faunabeheerplan moet dit onderbouwen. Daarbij past ook aandacht voor de voordelen die bepaalde soorten kunnen bieden (bijv. roeken die emelten en andere insecten prederen). Voor het toepassen van robuuste vormen van populatiebeheer kan eventueel het instrument "opdracht" uit de Wet natuurbescherming worden ingezet (art. 3.18 Wnb).

Als belanghebbenden bij het voorkomen van schade de bovengenoemde volgorde van maatregelen in acht moeten nemen is dat een belangrijk aandachtspunt voor de FBE. De FBE behartigt immers de belangen van de grondgebruikers (zie ook par. 7.4), en vraagt ten behoeve van grondgebruikers en jacht(akte)houders ontheffingen aan.

Samenvattend:

- Voor het aanvragen van ontheffingen is een onderbouwing in het faunabeheerplan nodig dat niet kan worden volstaan met maatregelen in een lagere preventietrap (zie par.4.1 onder e).
- Voor het gebruiken van een landelijke vrijstelling kan het faunabeheerplan in plaats daarvan verwijzen naar een concrete landelijke onderbouwing (zie par. 3.2 onder c).
- Voor het uitoefenen van de jacht geldt deze eis niet (preventie is geen alternatief voor jacht).
- Voor robuuste vormen van populatiebeheer kan, mits goed onderbouwd, het instrument "Opdracht" worden ingezet.

HOOFDSTUK 3 BESTRIJDEN VAN SCHADEVEROORZAKENDE DIEREN (VRIJSTELLING)

3.1 Algemeen

De Wnb denkt bij het bestrijden van schadeveroorzakende dieren met name¹ aan het instrument vrijstelling (art.3.15 landelijk en 3.16) provinciaal). De Kroon en Provinciale Staten kunnen dieren aanwijzen die in het hele land of de hele provincie schade of overlast veroorzaken en niet in hun voortbestaan worden bedreigd.

*Grondgebruikers*² kunnen van deze vrijstelling gebruik maken om zonder ontheffing schade te voorkomen of te beperken door handelingen op de gronden en opstallen die bij hen in gebruik zijn. Deze handelingen moeten ten doel hebben dreigende schade in het lopende of komende jaar aan die gronden en opstallen of aan het omringende land te voorkomen, voor zover die betrekking heeft op met name genoemde gevallen (Wnb art.3.15). Dat zijn:

- Door vogels veroorzaakte belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij, wateren of schade aan flora en fauna;
- Door dieren die vallen onder de habitatrichtlijn veroorzaakte schade aan wilde flora en fauna en natuurlijke habitats, of ernstige schade aan met name gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
- Door overige beschermde dieren veroorzaakte schade die in de landelijke of provinciale vrijstelling is benoemd.

De wet bepaalt dat een vrijstelling uitsluitend wordt verleend als er geen andere bevredigende oplossing bestaat om de schade te voorkomen (art. 3.3-4a (vogels), art.3.8-5a (habitatrichtlijn); art.3.10-2 (overige beschermde soorten). Zie ook Regeling natuurbescherming art. 3.2.

Om van een vrijstelling gebruik te kunnen maken moet *een grondgebruiker* dus aannemelijk kunnen maken:

- a. Dat er geen andere middelen mogelijk zijn om de schade te voorkomen of beperken;
- b. Verstoren, verjagen, vangen of desnoods schieten van dieren nodig is ter voorkoming van de schade.

3.2 Gebruik van de landelijke vrijstelling

De Regeling natuurbescherming regelt in art.3.1 de landelijke vrijstelling voor Canadese gans, houtduif, kauw en zwarte kraai (voor de verboden in art. 3.1 van de wet), en voor konijnen en vossen (voor de verboden in art. 3.10 -1a en 1b van de wet).

Art. 3.2 van de Regeling bepaalt dat handelingen waarvoor vrijstelling is verleend, plaatsvinden *overeenkomstig het faunabeheerplan*. Dit betekent dat het faunabeheerplan het gebruik van de vrijstelling moet faciliteren.

Wij verwachten dat het faunabeheerplan overeenkomstig de wet (art. 3.12-5, 3.13, 3.15):

- a. Trendtellingen verschaft van de soorten waarvoor een aanvraag tot vrijstelling wordt voorzien;***
- b. Afschotgegevens voor die soorten vermeldt over de afgelopen 5 jaar, voor zover beschikbaar;***
- c. Het gebruik door grondgebruikers van de landelijke vrijstelling faciliteert door het opnemen van de daarvoor benodigde gegevens, dan wel door te verwijzen naar een concrete landelijke onderbouwing waaruit die gegevens blijken:***
 - ***geen andere bevredigende oplossing mogelijk is in een lagere preventietrap;***
 - ***gebruik van een vrijstelling nodig is ter bescherming van een in de wet genoemd wettelijk belang;***
 - ***welke dreigende schade wordt voorzien in de looptijd van het faunabeheerplan***
- d. aangeeft hoe de hierboven gevraagde gegevens worden verwerkt in de jaarrapportage;***

¹ Ook populatiebeheer en jacht dragen bij aan beperking van schade.

² Zie ook de memorie van toelichting blz.212

3.3 Gebruik van de provinciale vrijstelling

Artikels 7.5.2 van de Omgevingsverordening Overijssel 2017 biedt in beginsel de mogelijkheid om daarin vrijstelling van de verbodsbepalingen uit de wet te geven voor nader te bepalen soorten. In de vigerende Omgevingsverordening Overijssel 2017 zijn geen vrijstellingen opgenomen.

Wij stellen voor dat de FBE (vooruitlopend op daarvoor benodigde besluitvorming door PS) in het concept faunabeheerplan beschrijft of voor bepaalde soorten vrijstellingslijsten gewenst is en of wettelijke belangen worden geschaad, waardoor doden noodzakelijk is. Deze gegevens zijn nodig voor het gebruik van een eventuele vrijstelling, en ook voor het onderbouwen van een ontheffing, als verjagen met ondersteunend afschot, en/of robuuste vormen van populatiebeer noodzakelijk zijn.

HOOFDSTUK 4 POPULATIEBEHEER (ONTHEFFING EN OPDRACHT)

In dit spoor denkt de wet met name aan de instrumenten ontheffing en opdracht.

Als een populatie op landelijk of provinciaal niveau niet in zijn voortbestaan wordt bedreigd, kunnen Gedeputeerde Staten ontheffing verlenen om de omvang van die populatie te *beperken*. Dat mag alleen ter bescherming van met name genoemde wettelijke belangen, zoals (geen volledige opsomming): volksgezondheid; openbare veiligheid; gewassen, vee, bossen, visserij of wateren; flora en fauna en instandhouding van habitats; onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren (art. 3.17). Ontheffingen zijn gericht aan de FBE. De FBE kan een wbe 'of anderen' machtigen om gebruik te maken van de ontheffing (lid 3). Voorwaarde is dat de FBE 'handelt overeenkomstig het daartoe vastgestelde en goedgekeurde faunabeheerplan' (lid 2). Zie verder par.4.1.

Als ter bescherming van de genoemde belangen actief ingrijpen van de provincie nodig is om een populatie te beperken, kunnen GS daartoe opdracht verstrekken. Zie verder par. 4.2

4.1 Onderbouwing voor aan te vragen ontheffingen

Een functie van het faunabeheerplan is het verschaffen van informatie ter onderbouwing van aan te vragen ontheffingen. Voor ontheffingen die dezelfde looptijd hebben als het fbp ligt dat voor de hand. Zij worden immers aangevraagd tegelijkertijd met het verzoek tot goedkeuring van het faunabeheerplan. Er kunnen soorten zijn waarvoor de noodzaak van een ontheffing op het moment van inwerkingtreding van het faunabeheerplan nog niet duidelijk is. In dat geval vraagt de FBE later een ontheffing aan. De FBE kan daarop anticiperen door voor die soorten alle gegevens in het faunabeheerplan op te nemen en gedurende de looptijd daarvan bij te houden.

Wij verwachten dat de FBE:

de schade- en populatiegegevens van de soorten die in het plan zijn opgenomen, tijdens de looptijd van het plan actueel houdt en de gevolgen aangeeft voor (de uitvoering van) het faunabeheerplan.

Voor ontheffingen met dezelfde looptijd als het faunabeheerplan kan het Faunabeheerplan de functie van een ontheffingsaanvraag hebben³. De onderbouwing moet dan volledig zijn, zodat een aanvraag onder verwijzing naar het Faunabeheerplan zonder aanvullingen in behandeling genomen kan worden. Het Faunabeheerplan voldoet aan het wettelijke toetsingskader voor het beoordelen van een aanvraag, verwerkt relevante jurisprudentie en voldoet aan het provinciale beleid zoals aangegeven in dit beleidskader.

Wij verwachten concreet dat het faunabeheerplan (conform wet- en regelgeving):

- a. Kwantitatieve gegevens verschaft per soort over zowel de feitelijke als de gewenste stand van een populatie, zo nodig ook per periode van een jaar; hierbij worden de meest recente gegevens gebruikt;***
- b. Als dit redelijkerwijze mogelijk is per soort schadecijfers van minimaal de afgelopen 5 jaar⁴ verstrekt, uitgesplitst per WBE en (in een bijlage) op perceelsniveau⁵***
- c. aangeeft hoe het afschot in de afgelopen 5 jaar is geweest (ook per WBE);***
- d. het verband aantoont tussen de afschotcijfers en de schadecijfers (dat wil zeggen de effectiviteit), of tenminste dit verband aannemelijk maakt⁶; zowel over de vorige als over de komende periode van 5 jaar;***

³ Er kan dan na de vaststelling van het FBP een summiere aanvraag ingediend worden onder verwijzing naar het Faunabeheerplan

⁴ Om trends te kunnen vaststellen, en verband te kunnen aantonen zijn jaarlijkse gegevens noodzakelijk, waarbij de jongste gegevens maximaal een jaar oud mogen zijn, om een ontheffing te kunnen verlenen die in de rechtsgang overeind blijft. Recente tellingsgegevens van vogels in de winterperiode zullen voor de meest recente perioden extra bij SOVON opgevraagd moeten worden.

⁵ Met gegevens op postcodeniveau kunnen woonplaats eigenaar en ligging perceel ver uit elkaar lopen

⁶ Jurisprudentie zoals de uitspraak van de RvS d.d. 18-10-2017, 201605130/1/A3 (Utrecht), noopt hiertoe.

- e. motiveert waarom de voorgestelde maatregelen de meest geschikte zijn, en maatregelen in een lagere preventietrap niet voldoende zijn om het doel te halen; geef plaats en periode van de voorgenomen maatregelen aan;*
- f. motiveert dat de voorgestelde maatregelen geen verslechtering van de staat van instandhouding tot gevolg hebben (vogels)⁷, dan wel geen afbreuk doet aan de gunstige staat van instandhouding (HR soorten en andere beschermde soorten)⁸;*
- g. onderbouwt dat ontheffing nodig is voor een wettelijk belang.*
- h. Aangeeft welke maatregelen nieuw zijn ten opzichte van het huidige Faunabeheerplan.*

4.2 Onderbouwing voor opdrachten

Een opdracht is de actieve versie van een ontheffing op verzoek. Artikel 3.18 Wnb geeft GS de bevoegdheid om opdrachten te geven aan de FBE, aan wbe's, aan andere samenwerkingsverbanden of aan personen om de omvang van een populatie te beperken.

Als de uitvoering van het faunabeheerplan dat nodig maakt (bij voorbeeld als de betrokkenen daarin opgenomen maatregelen niet kunnen of niet willen uitvoeren) kunnen GS hen of anderen in hun plaats de opdracht geven om in actie te komen. Het kunnen ook omstandigheden zijn die niet in het faunabeheerplan zijn voorzien, die GS nopen een opdracht te geven. De ontvangers van de opdracht hebben zo nodig toegang tot gronden met behulp van de sterke arm. Dit neemt niet weg dat bij de voorbereiding om te komen tot een opdracht goed overleg met de betrokken stakeholders van belang is om draagvlak te creëren voor de doelen die met de opdracht worden nagestreefd en de methode waarop die opdracht wordt uitgevoerd.

Een opdracht kan alleen worden gegeven met het oog op dezelfde belangen als waarvoor ontheffing kan worden verleend, en onder dezelfde voorwaarden die gelden voor een ontheffing.

Wij verwachten dat het faunabeheerplan:

de basis verschaft om zo nodig gebruik te maken van onze bevoegdheid om opdrachten te geven ter uitvoering van het faunabeheerplan, voor zover nu al voorzienbaar.

⁷ Wnb art. 3.3-4 onder c.

⁸ Wnb art. 3.8-5 onder c.

HOOFDSTUK 5 JACHT

Onder jacht verstaan wij in navolging van de Wnb (art. 3.20) het verontrusten, vangen, en doden van wild door een jachthouder ter uitoefening van zijn jachtrecht. Dit Kader doet niets af aan het recht op de jacht, dat rechtstreeks voortvloeit uit de wet (artikel 3.20 lid 1 Wnb).

Tijdens de parlementaire behandeling van de Wet natuurbescherming heeft de staatssecretaris aangegeven dat het aan de jachthouder is te bepalen wat een redelijke wildstand in zijn jachtveld in de praktijk betekent. Hij schrijft: (min. EZ 23-05-2016): "Bij een redelijke wildstand in een jachtveld is het niveau van de wildstand zodanig, dat deze bijdraagt aan het voorkomen van schade zonder dat de staat van instandhouding van de soort daar onder te lijden heeft." De staatssecretaris noemt hier twee factoren, die met elkaar in balans moeten zijn.

Schade: Een planmatige aanpak gaat er van uit dat de samenhang tussen jacht en schadebestrijding in beeld wordt gebracht (zie par.2.1). Ook de jacht op de landelijk vrijgestelde soorten kan bijdragen aan het voorkomen van schade. Van de jachtaktehouder mag worden verwacht dat hij op de hoogte is van alle factoren die de schade kunnen beperken en deze bij zijn werk in beeld brengt.

Stabiele stand van de soort: De jacht(akte)houder moet inzicht hebben in de factoren die deze stabiliteit beïnvloeden. Dat kan gaan om de draagkracht van de aanwezige populaties, een goede leeftijdsopbouw van de wildpopulatie, predatie, genetische uitwisseling en, in overleg met de grondgebruiker, zo nodig verbetering van de biotoop in een jachtveld (bijvoorbeeld: voldoende schuilplaatsen;). Ook kan er invloed zijn op of van aangrenzende jachtvelden of een nog groter gebied (wilde eend, houtduif).

De Wet natuurbescherming richt zich rechtstreeks tot de jachthouder; die moet doen *wat een goed jachthouder betaamt* om een redelijke stand van de *in zijn jachtveld aanwezige* wild te handhaven dan wel . . te bereiken, en om schade door in zijn jachtveld aanwezig wild . . te voorkomen. (art. 3.20-3). Wij vinden het wenselijk dat jachthouders met elkaar in gesprek blijven over wat dit van hen vraagt. Dat zal een breed gedeelde praktijk laten ontstaan rond het begrip redelijke wildstand en de professionaliteit van de wbe's bevorderen.

Het huidige faunabeheerplan beschrijft in paragraaf 9.1.1 hoe de jachthouder individueel, maar ook als lid van een wildbeheereenheid, zorg draagt voor een redelijke wildstand. Onder de 'zorg voor een redelijke wildstand' wordt verstaan dat de jachthouder de stand niet zover doet oplopen dat hierdoor schade aan wettelijke belangen optreedt, maar anderzijds ook (door terughoudende of zelfs geen bejaging) ervoor zorgt dat de populatie in het jachtveld als gevolg van de jacht niet dreigt te verminderen/verdwijnen.

Het is belangrijk dat relevante en actuele gegevens het faunabeheerplan onderbouwen. Dat geldt ook voor de uitoefening van de jacht. De Wet natuurbescherming bepaalt dat dit in elk geval betreft trendtellingen van de populaties van in het wild levende dieren (art. 3.12-5) en afschotgegevens (art. 3.13) Onze verordening (art.7.8.5) vraagt zo mogelijk kwantitatieve gegevens over de populatie van jachtsoorten, en een overzicht van gerealiseerde afschotgegevens per diersoort in de looptijd van het voorgaande faunabeheerplan en een afwegingskader voor de redelijke wildstand.

Wij verwachten dat het faunabeheerplan:

- a. Kwantitatieve gegevens over de jachtsoorten bevat; als die niet beschikbaar zijn trendtellingen of op een andere manier verkregen schattingen;***
- b. gegevens bevat over het gerealiseerde afschot in de voorgaande 5 jaren;***
- c. aangeeft hoe het adequaat leveren van de noodzakelijke gegevens aan de FBE voor het jaarlijkse verslag is geborgd;***
- d. op aangeven van de wbe's beschrijft hoe zij hun leden ondersteunen om 'goed jachthouder' te zijn en inzicht te hebben in de criteria en factoren die de redelijke wildstand beïnvloeden.***

HOOFDSTUK 6 MONITORING

Het verkrijgen, analyseren en presenteren van gegevens is van groot belang voor de uitvoering van planmatig faunabeheer. Het is, behalve een wettelijke plicht, noodzakelijk voor:

- inhoudelijk en juridisch onderbouwen van vrijstellingen, ontheffingen en opdrachten
- controleren en evalueren van de ingezette maatregelen
- signaleren van ontwikkelingen
- bijstellen van doelen

Er zijn verschillende instrumenten voor populatiebeheer en schadebestrijding. Er zijn ook verschillende categorieën van soorten met voor elke categorie (net weer iets) verschillende voorwaarden en te beschermen belangen. Eerst zetten we in dit hoofdstuk op een rij welke voorwaarden en belangen gelden voor de 3 categorieën van soorten (par. 6.1 en de tabel op blz.11). Daarna geven we aan welke gegevens nodig zijn, wie primair verantwoordelijk zijn voor het leveren daarvan (par.6.2). Ten slotte besteden we aandacht aan de manier waarop die gegevens actueel gehouden kunnen worden (par. 6.3)

6.1 Voorwaarden en te beschermen belangen per categorie van soorten

Aan het bestrijden van schade door de verschillende categorieën van soorten (vrijstellingen) en het beperken van populaties van deze soorten (ontheffingen en opdrachten) stelt de wet voorwaarden. Kort samengevat: als er een andere oplossing bestaat dan verstoren, verjagen, vangen of doden van dieren gaat die voor. En deze handelingen zijn – als ze aantoonbaar onvermijdelijk zijn – alleen toegestaan ter behartiging van met name genoemde belangen. Deze voorwaarden gelden voor alle instrumenten op dezelfde manier. Zie voor een overzicht de tabel op de volgende bladzijde.

NB: wij hebben in de tabel de wettelijke bepalingen samengevat in trefwoorden. Voor de praktijk van de uitvoering is het nodig kennis te hebben van de letterlijke tekst van de wet!

6.2 Noodzakelijke gegevens

Populatiebeheer, schadebestrijding en jacht gebeuren overeenkomstig het faunabeheerplan (Wnb art. 3.12-1). Ten behoeve van een planmatige en doelmatige aanpak van het faunabeheer wordt het faunabeheerplan onderbouwd door trendtellingen (Wnb art. 3.12-5). Handelingen waarvoor een landelijke vrijstelling is verkregen, vinden ook plaats overeenkomstig het faunabeheerplan (Rnb art. 3.2). Provinciale Staten stellen bij verordening regels waaraan het faunabeheerplan moet voldoen (Wnb art. 3.12-9). Deze bepalingen vormen de grondslag voor hoofdstuk 7 van de provinciale omgevingsverordening. Artikel 7.8.4 vormt de kern van deze paragraaf.

1. De Wnb bepaalt dat **jachtaktehouders** aangeven hoeveel dieren van welke soort zij hebben gedood. Zij verstrekken deze gegevens aan **de FBE** en die maakt ze in een overzicht openbaar. De wet zelf legt daarbij een koppeling met het jaarverslag dat de FBE verplicht levert (art.3.13; 3.12-8). Openbaarmaking gebeurt op zo'n manier dat de gegevens niet herleidbaar zijn naar individuele jachtaktehouders.

2. Landelijke en provinciale vrijstellingen voor het bestrijden van schade zijn gericht aan de **grondgebruikers**. (Wnb 3.15). En ze worden verleend ter bestrijding van schade in het lopende of komende jaar. Voor het leveren van de gegevens om (dreigende) schade te onderbouwen zijn de grondgebruikers (eind)verantwoordelijk.

Het moet dus telkens gaan om specifieke en actuele gegevens ('het lopende of volgende jaar').

3. Ontheffingen worden aangevraagd door en zijn gericht aan de FBE. De FBE kan wbe's of hun leden machtigen om daarvan gebruik te maken. **De FBE** is verantwoordelijk voor het leveren van de informatie die wij nodig hebben om de ontheffing te kunnen verlenen.

TABEL: Overzicht van eisen die de wet stelt aan de verschillende instrumenten onderverdeeld naar categorieën van dieren.

Landelijke vrijstelling (Wnb 3.15-1,2); Provinciale vrijstelling (Wnb 3.15-3,4); ontheffing (Wnb 3.17) Opdracht (Wnb 3.18)		
Vogelrichtlijn (Wnb 3.3 + 3.17)	Habitatrichtlijn (Wnb 3.8 + 3.17)	Andere beschermde dieren (Wnb 3.10 + 3.17)
<ul style="list-style-type: none"> • Geen andere oplossing • geen verslechtering svi • Nodig in belang van: 	<ul style="list-style-type: none"> • Geen andere oplossing • Geen afbreuk aan gsvi • Nodig in belang van: 	<ul style="list-style-type: none"> • Geen andere oplossing • Geen afbreuk aan gsvi • Nodig in belang van:
Volksgezondheid	volksgezondheid	volksgezondheid
Openbare veiligheid	Openbare veiligheid	Openbare veiligheid
Veiligheid luchtverkeer		
Belangrijke schade aan:	Ernstige schade aan:	Ernstige schade aan:
Gewassen	Gewassen	Gewassen
Vee	Veehouderijen	Veehouderijen
Bossen	Bossen	Bossen
Visserij	visgronden	visgronden
Wateren	Wateren	Wateren
	andere eigendommen	andere eigendommen
Flora of fauna	Wilde flora en fauna	Wilde flora en fauna
	Natuurlijke habitats	Natuurlijke habitats
	Andere dwingende redenen van groot openbaar belang	Andere dwingende redenen van groot openbaar belang
		+
		Schade of overlast
		overlast van dieren door veroorzaakte schade of door draagkracht van het gebied
		Onnodig lijden van ziekte of gebrekkige dieren
		Bestendig beheer
		Natuurbeheer
		Algemeen belang

Onze omgevingsverordening maakt de gevraagde gegevens voor schadebestrijding (vrijstellingen) en populatiebeheer (ontheffingen en opdrachten⁹) specifiek (art.7.8.4).

⁹ Wij geven er de voorkeur aan dat wij zo nodig opdrachten kunnen geven 'overeenkomstig' het faunabeheerplan (Wnb 3.18-2).

We geven de gegevens die dit artikel eist, *samengevat*¹⁰ weer. Het gaat om gegevens over populaties, maar ook om gegevens over schade en schadepreventie:

Alle opgenomen soorten

Geef kwantitatieve gegevens over populaties van alle diersoorten die de FBE in het faunabeheerplan opneemt. Het gaat daarbij om landelijke/provinciale aantallen en om aantallen in het gebied waarin de FBE handelingen nodig vindt; zowel om de feitelijke als om de gewenste stand van een populatie. Als dat van toepassing is gaat het ook om bepaalde perioden van een jaar. (c + f)

Noodzaak van voorgenomen maatregelen

Onderbouw de noodzaak van beheer en schadebestrijding in het licht van bovenstaande tabel. Waarom is er geen andere bevredigende oplossing? Heeft de maatregel geen verslechtering/afbreuk van de (gunstige) staat van instandhouding tot gevolg? Is de maatregel aantoonbaar nodig ter bescherming van een of meer van de genoemde belangen? (d)

Afgelopen 5 jaar: Beschrijf de mate waarin deze belangen in de voorafgaande 5 jaar zijn geschaad; de getroffen maatregelen per diersoort en gewas¹¹ en aantallen gedode dieren (e, h). Beschrijf zo goed mogelijk de effectiviteit van de getroffen maatregelen met de redelijkerwijs beschikbare kwantitatieve gegevens. (h)

Komende 5 jaar: Beschrijf de noodzaak van de voorgenomen maatregelen per diersoort om de gewenste stand te bereiken/ handhaven en schade te voorkomen. (g) Geef de plaatsen waar en de perioden in het jaar waarin de handelingen zullen plaatsvinden (j) Beschrijf de effectiviteit daarvan (k) voor zover daarover kwantitatieve gegevens beschikbaar zijn. Geef aan hoe die effectiviteit zal worden bepaald. (l)

In de eerdere hoofdstukken is aangegeven welke gegevens nodig zijn ter onderbouwing van het gebruik van een vrijstelling (hs. 3), ter onderbouwing van een ontheffingaanvraag of een opdracht (hs. 4) en de uitoefening van de jacht (hs. 5).

Voor een handzaam overzicht¹² van de gevraagde gegevens zie de bijlage.

6.3 Doorlopende monitoring

Een belangrijke punt dat aandacht vraagt is de monitoring gedurende de looptijd van het faunabeheerplan. Om trends te kunnen vaststellen, en verbanden te kunnen aantonen zijn jaarlijkse gegevens noodzakelijk.

Het jaarlijkse verslag dat de wet van de FBE eist (Wnb art.3.12-8) biedt een goede basis voor de monitoring. Daarnaast vragen diverse ontheffingen een actuele monitoring. De provincie wil graag samen met de FBE komen tot een monitoringsysteem waarin de juiste informatie eenvoudig beschikbaar is, welke informatie we kunnen verbreden en verdiepen wanneer nodig. Het is aan te bevelen waar mogelijk samen te werken met plaatselijke groepen van vrijwilligers met verstand van zaken en praktische vaardigheden in het monitoren.

Wij verwachten dat het faunabeheerplan:

- a. Inzicht geeft in de manier waarop de jaarlijkse rapportage de gegevens verschaft die voor een actuele monitoring van de uitvoering nodig zijn.***

¹⁰ De letterlijke tekst in onze verordening is uiteraard bepalend.

¹¹ Provinciale Omgevingsverordening art. 7.8.4 onder h.

¹² Zie noot 10

HOOFDSTUK 7 ORGANISATIE EN UITVOERING

7.1 Samenvattend overzicht van de eisen die onze omgevingsverordening stelt aan FBE en wbe's

POV 7.8.2 Reikwijdte van het fbp bedraagt tenminste 5.000 ha.

POV 7.8.3 De geldigheid is ten hoogste 5 jaar, met mogelijkheid van tussentijdse wijziging

POV 7.8.4 a het fbp geeft de omvang van het werkgebied van de FBE aan

POV 7.8.4 b het fbp bevat een kaart van de begrenzing van het werkgebied

POV 7.9.1 De wbe heeft een aaneengesloten werkgebied van minimaal 5.000 ha en ligt geheel binnen de provincie.

POV 7.9.3 de werkgebieden overlappen elkaar niet.

POV 7.9.4: SBB, NM en LO zijn uitgezonderd van het lidmaatschap van de wbe, mits zij vertegenwoordigd zijn in het bestuur van de fbe.

POV 7.9.5 De wbe neemt, in het kader van het fbp, deel aan trendtellingen van diersoorten, afschotregistratie en registratie van dood gevonden dieren.

POV 7.9.6 Het lidmaatschap van een wbe kan door het bestuur worden opgezegd wanneer een lid niet handelt conform het fbp.

POV 7.9.7 De wbe's stellen een gezamenlijke geschillenregeling in. Deze voorziet in ieder geval in de behandeling van geschillen over opzegging van het lidmaatschap.

7.2 Actoren

De provincie bepaalt het beleid binnen landelijke kaders, gehoord alle belanghebbenden, waaronder de stakeholders (zie onder). Om te zorgen dat het beleid uitvoerbaar is, pleegt de provincie ook overleg met de FBE.

Stakeholders. Met stakeholders bedoelen we de organisaties van belanghebbenden bij populatiebeheer, schadebestrijding en jacht die oprichter zijn van de Stichting Faunabeheereenheid Overijssel, of later daarin zijn toegetreden. Deze organisaties zijn enerzijds betrokken bij het bepalen van het beleid van de provincie en dragen anderzijds verantwoordelijkheid voor het functioneren van de FBE. Zij dragen in bepaalde combinaties een bestuurslid voor in de FBE.

Faunabeheereenheid (FBE). De FBE is een samenwerkingsverband waarin grondeigenaren en – gebruikers en huurders van het jachtrecht zijn vertegenwoordigd. Ook is in de FBE vertegenwoordigd een “maatschappelijke organisatie die het doel behartigt van een duurzaam beheer van populaties van in het wild levende dieren” in Overijssel (art. 3.12-2 / 3.23 Wnb)¹³. Het FBE-bestuur voert, onder leiding van een onafhankelijke voorzitter, het vastgestelde provinciale faunabeleid uit. De manier waarop het bestuur dat doet, legt het vast in het faunabeheerplan. Elk bestuurslid van de FBE dient het gezamenlijke belang van *alle* stakeholders, en niet het eigen belang van *zijn of haar* stakeholder ('collegiaal bestuur'). Het faunabeheerplan bevat de *gemeenschappelijke* aanpak en overbrugt belangentegenstellingen over de uitvoering.

7.3 Rollen en verantwoordelijkheden

Voorafgaand aan het Faunabeheerplan 2019-2024 hebben wij gesprekken gevoerd met de stakeholders van de FBE over een professionele samenwerking met elkaar en met de FBE. Met elkaar hebben wij afgesproken de resultaten daarvan te verankeren in het faunabeheerplan. Ook tijdens de uitvoeringsperiode van het Faunabeheerplan 201-2024 professionalisering van het faunabeheer en de onderlinge samenwerking regelmatig onderwerp van gesprek geweest.

Dit geactualiseerde Kader is één van de resultaten van de gesprekken. In deze paragraaf gaan we in op de verhouding tussen provincie en stakeholders, de verhouding tussen stakeholders en bestuursleden van de FBE en de verhouding tussen de provincie en het bestuur van de FBE.

¹³ Zie voor een volledige opgave de statuten van de FBE 8 september 2017.

7.3.1 Verhouding provincie - stakeholders

Aangesloten leden of organisaties bij de stakeholders hebben belang bij het tegengaan van schade (grondgebruikers of behartigers van andere wettelijke belangen), het in stand houden van populaties in het wild levende dieren (TBO's en maatschappelijke partijen) of zijn als vrijwilligers betrokken bij jacht en schadebestrijding door afschot.

Deze stakeholders hebben een eigen direct belang bij de *inhoud* van het provinciale beleid. De provincie betreft ze dan ook bij het vaststellen daarvan. Hoewel de stakeholders ook belang hebben bij een zorgvuldige uitvoering, heeft de provincie daarover geen overleg met de stakeholders, maar met het bestuur van de FBE. De provincie zal de stakeholders wel aanspreken op het functioneren van de FBE, waarvoor zij samen verantwoordelijkheid dragen.

7.3.2 Verhouding stakeholders – bestuursleden FBE

Zowel de stakeholders als het FBE-bestuur hebben belang bij een adequate uitvoering van het faunabeleid. Het beleid van de provincie gaat niet zover, dat de uitvoering daarvan is 'dichtgeregeld'. De stakeholders staan dicht bij de praktijk van de uitvoering en zijn toegerust daaraan invulling te geven. Zij hebben vanaf 2002 daartoe faunabeheereenheden opgericht die in de wet zijn erkend: "Er zijn faunabeheereenheden" (Wnb art.3.12-1). De uitvoering van het beleid hebben de stakeholders opgedragen aan het bestuur van de FBE. De wbe's en de individuele grondgebruikers en jachthouders zijn daarbij onmisbaar. De provincies hebben zich bereid verklaard de kosten van deze faunabeheereenheden te betalen. (Zie voor dit alles het convenant oprichting faunabeheereenheden van 6 december 2002, getekend door de provincies en het Landelijk Overleg Faunabeheereenheden). *De stakeholders* doen een (meestal) bindende voordracht voor de bestuursleden van de Stichting FBE. Zij sturen 'hun' bestuursleden aan op rol, verantwoordelijkheid en resultaat en verlenen daarvoor mandaat.

Het FBE-bestuur is wettelijk verplicht een faunabeheerplan vast te stellen en uit te voeren. Het is van belang dat het faunabeheerplan uitvoerbaar is met zo breed mogelijk draagvlak.

De provincie verwacht dat het faunabeheerplan aangeeft:

- a) hoe de uitvoering van het faunabeheerplan gestalte krijgt;***
- b) hoe en door wie communicatie over het faunabeheerplan plaatsvindt.***

7.3.3 Verhouding provincie –bestuur FBE

De provincie stelt het beleid vast, de FBE zorgt voor de uitvoering. Deze relatie is in wet- en regelgeving uitgewerkt. Om het opstellen en goedkeuren van het faunabeheerplan soepel te laten verlopen, legt de provincie de criteria voor de goedkeuring vooraf vast in dit Kader. Daarin is veel geregeld, maar veel ook nog niet. Dat laatste is de vrije ruimte waarin de FBE zijn afwegingen en keuzen kan maken voor een effectieve uitvoeringspraktijk.

De provincie verwacht van de FBE professionaliteit. Dat betekent, dat het bestuur staat voor de kwaliteit van zijn besluiten en werkzaamheden, en de mate waarin het de stakeholders kan binden aan zijn besluiten (wat betreft de uitvoeringspraktijk).

Punt van aandacht is in hoeverre de grondgebruikers zelf (eigenaar of pachter) verantwoordelijkheid nemen voor het voorkómen en melden van schade. Als zij die taak uitbesteden zullen zij daarover afspraken moeten maken.

De provincie verwacht dat het faunabeheerplan aangeeft:

- a) Hoe de kwaliteit van bestuursbesluiten is geborgd bij tegengestelde uitvoeringsbelangen;***
- b) Hoe de grondgebruikers regie nemen over voorkómen en bestrijden van schade***

7.4 Wildbeheereenheden

Wildbeheereenheden zijn organisaties van vrijwilligers ('jagers'). De wet geeft wbe's de opdracht zich te organiseren in een vereniging. De wet geeft hen vervolgens ook taken: a) uitvoeren van het faunabeheerplan en b) "bevorderen dat een duurzaam beheer van populaties van in het wild levende dieren, bestrijding van schadeveroorzakende dieren en jacht worden uitgevoerd *in samenwerking met en ten dienste van grondgebruikers of terreinbeheerders*" (Wnb art. 3.14). Die grondgebruikers of terreinbeheerders kunnen ook zelf lid worden van een wildbeheereenheid, maar zijn dat niet verplicht (zie ook POV art. 7.9.4 die Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer nog een keer expliciet vrijstelt van deze plicht).

Deze wildbeheereenheden staan niet in hiërarchische of organisatorische relatie met de FBE of de provincie, maar zijn wel cruciaal voor de uitvoering van het faunabeheer. Door het faunabeheerplan goed te keuren bindt de provincie de wbe's indirect aan de uitvoering daarvan. Het is daarom van belang aandacht te geven aan de voorwaarden die de wbe's in staat stellen goed te functioneren. Van de wbe's wordt verlangd dat ze gegevens verschaffen over trendtellingen van diersoorten, afschotregistratie en registratie van dood gevonden dieren (POV 7.9.5). Samenwerken met lokale vrijwilligersorganisaties in het gebied van de wbe kan op dit punt – maar ook meer in het algemeen - meerwaarde hebben. Het samenwerken binnen een vereniging vraagt een actief bestuur en betrokken leden. Die betrokkenheid moet onder andere blijken uit het werken overeenkomstig het faunabeheerplan. De POV (art.7.9.6) voorziet in de mogelijkheid dat het bestuur het lidmaatschap opzegt als een lid daarmee in strijd handelt. Wij vinden dat een gemeenschappelijke geschillenregeling voor de wbe's in dienst staat van een verdere professionalisering van de wbe's (POV art.7.9.7).

Wij willen dat de FBE aangeeft welke maatregelen de professionaliteit van de wbe's verder kunnen versterken en hoe de betrokkenheid van de grondgebruikers kan worden vergroot. Bijvoorbeeld door jaarlijkse bijeenkomsten of door specifiek op bepaalde schadeveroorzakende diersoorten gericht bijeenkomsten. In andere onderdelen van dit Kader geven wij aan dat we van de grondgebruikers meer eigen regie verwachten bij het voorkomen van schade aan hun land, gewassen en opstallen.

Wij verwachten dat het faunabeheerplan:

- a. Voldoende duidelijkheid biedt aan de (leden van de) wildbeheereenheden om het plan te kunnen uitvoeren. Dit kan blijken uit het verslag van het horen van de wbe's (art. 3.12-6 Wnb) of uit de verantwoording daarvan in het faunabeheerplan zelf;***
- b. de (leden van de) wbe's richting geeft in de samenhang tussen schadebestrijding, duurzaam beheer van populaties en de jacht (planmatig beheer, zie onder 2.1);***
- c. aangeeft wat de professionaliteit van de wbe's, de onderlinge samenwerking, en de samenwerking tussen wbe's en FBE bevordert;***
- d. aandacht geeft aan de rol van de grondgebruiker bij voorkomen en bestrijden van schade en de mogelijkheden om hen daarin te ondersteunen (zoals bijvoorbeeld het geven van voorlichting over het aanpassen van de bedrijfsvoering om schade te voorkomen en het belang van een goede monitoring van schade).***

7.5 Naleving

De provincie verleent ontheffingen op aanvraag aan de FBE. De FBE kan de wbe's machtigen om daar gebruik van te maken. De wbe kan op haar beurt individuele jacht(akte)houders daartoe machtigen. Ontheffen en machtigen gebeurt schriftelijk. Aan de ontheffingen kan de provincie voorschriften verbinden.

De provincie wil de naleving van de ontheffingen en voorwaarden bevorderen. Dat doen we door

- ervoor te zorgen dat het doel van ons beleid brede bekendheid krijgt;
- ons beleid en instrumentarium vooraf te toetsen op uitvoerbaarheid;
- de regels en voorwaarden, en de consequenties van niet naleving, vooraf bekend te maken;
- betrokkenen aan te spreken op hun gedrag;

Daadwerkelijke handhaving en het opleggen van sancties beschouwen wij als sluitstuk.

De FBE is als ontheffinghouder verantwoordelijk voor het gebruik van de ontheffing en de naleving van de voorschriften waaronder zij is verleend. Dat blijft zo ook als de FBE anderen machtigt van een ontheffing gebruik te maken. Wij willen samen met de FBE optrekken om de naleving door wbe's en leden van wbe's te bevorderen. Daarmee hopen we te bereiken dat de doelen van het faunabeheerplan optimaal worden gehaald en het uiterste middel: intrekken van een machtiging of ontheffing, niet hoeft te worden toegepast. Dit streven kan vorm krijgen door samen te werken in acties richting de wbe's die de naleving van het faunabeheer bevorderen.

Wij verwachten dat het faunabeheerplan:

- a. aangeeft hoe de FBE uitvoering geeft aan haar verantwoordelijkheid voor de naleving van 'doorgemachtigde' ontheffingen.***
- b. daarbij aangeeft wat de gevolgen zijn voor de (leden van de) wbe's als zij handelen in strijd met het faunabeheerplan of verleende ontheffingen.***

8. FACTSHEETS PER SOORT

8.1 Algemeen

Wij verwachten dat het faunabeheerplan:

- a. ten minste de hieronder genoemde soorten behandelt in het faunabeheerplan**
- b. daarbij tenminste aandacht besteedt aan de hieronder vermelde aspecten**
- c. aandacht geeft aan soorten die nu nog niet, maar later in de looptijd van het planschade kunnen gaan veroorzaken.**

Soorten die nu in het fbp staan			Overige soorten
Schadebestrijding populatiebeheer	Exoten en verwilderde dieren*	lijst landelijke vrijstelling*	Getaxeerde schade door BIJ12*
Brandgans* Damhert Edelhert Grauwe Gans* Haas Houtduif Knobbelzwaan* Kolgans* Konijn Meerkoet Ree* Roek Smient* Spreeuw Steenmarter* (buiten bebouwde kom) Vos* Wilde eend* Wild zwijn* Zwarte kraai*	Indische gans Marterhond Nijlgans Rosse stekelstaart Verwilderde kat (buiten bebouwde kom) -- <i>* in verband met mogelijke wens om te schieten, en ook omdat de ganzen de neiging hebben te foerageren tussen of dicht bij beschermde soorten</i>	Canadese gans Houtduif Kauw <u>Wildsoorten (nog niet genoemd)*</u> Fazant -- <i>* in verband met de noodzaak om te monitoren</i>	Canadese gans Das Kleine rietgans Kleine zwaan Kokmeeuw Rotgans Toendra rietgans -- <i>* in verband met de noodzaak om te monitoren</i>
<i>* ontheffing met looptijd 5 jaar</i>			

Per diersoort worden tenminste de volgende zaken in het faunabeheerplan opgenomen:

Aanwezigheid diersoort

- Status: beschermd e.d. ; populatiebeheer; schadebestrijding; jacht
- Verspreiding binnen Nederland (gegevens: historie en nu; gedurende het jaar)
- Op landsniveau: staat van instandhouding
- Op provinciaal niveau: Verspreiding binnen Overijssel (op kaart met wbe-grenzen) (gegevens: historie en nu; gedurende het jaar), staat van instandhouding
- Belang voor Overijssel (N2000; NNN; anders) (beleid)

Doel beheer

- Beoogd effect / resultaat in 2029 (gewenste stand)

Onderbouwing noodzaak duurzaam beheer en schadebestrijding diersoort

- Ingezette middelen per gewas
- Schade per WBE, soort schade en belang (historie en nu)

- Aantallen gedode dieren (historie en nu; gedurende het jaar)
- Effectiviteit ingezette middelen (afgelopen 5 jaar) inclusief huidige stand

Benodigde middelen en maatregelen

- Beschrijving welke middelen ingezet worden (met plaats en tijd)
- Beschrijving waarom deze middelen ingezet worden (effectiviteit en noodzaak)
- Beschrijving hoe effectiviteit bepaald wordt
- Aan te vragen ontheffingen(en)
- Benodigde vergunning(en) Natura 2000
- Gewenste opdrachten
- Inzet (per wbe)
- Relevantie van de jacht voor populatiebeheer en schadebestrijding

8.2 Doelstelling per soort en eventuele aanvullingen op benodigde gegevens in faunabeheerplan

Canadese gans, kauw, zwarte kraai

Status: beschermde soort, landelijke vrijstelling bij dreigende schade.

Beoogd resultaat:

- Geen verslechtering staat van instandhouding.
- Voorkomen en beperken van belangrijke schade.

Damhert & edelhert

Status: beschermde soort

Beoogd resultaat:

- Alleen optreden als er onmiddellijk gevaar dreigt voor de verkeersveiligheid, in opdracht van de politie of gedeputeerde staten
- Voorkomen onnodig lijden van dieren.

Das

Status: beschermde soort.

Beoogd resultaat:

- Geen afbreuk aan de staat van instandhouding.
- Voorkomen van ernstige schade.

Fazant, wilde eend

Status: beschermde soort, jachtsoort in jachtseizoen.

Beoogd resultaat:

- Geen verslechtering staat van instandhouding.
- Behoud van een redelijke wildstand en het voorkomen van schade in het jachtveld.
- Voorkomen en beperken van belangrijke schade.

Grauwe gans, kolgans & brandgans

Status: beschermde soort, soort met N2000 doelstelling.

Beoogd resultaat:

- Geen verslechtering staat van instandhouding.
- Bereiken instandhoudingsdoelen N2000.
- Doelstelling zomer: populatie terug te brengen tot de aantallen uit 2005¹⁴:
 - Grauwe gans: 13.654
 - Brandgans: 520
 - Kolgans: 188
- Doelstelling winter: schade terug te brengen tot het niveau van 2005 (in gewicht droge stof).
 - Grauwe gans: € 130.363
 - Brandgans: € 14.975
 - Kolgans: € 188.091
- Voorkomen en beperken van schade.

In faunabeheerplan beschrijven:

hand-aan-de-kraan principe: op basis van welke gegevens wordt op welk moment bekeken of middelen nog gebruikt kunnen worden en maatregelen nog genomen mogen worden.

de planmatige aanpak om de doelstelling te realiseren (per wbe (of cluster van wbe's)

Haas

Status: beschermde soort, jachtsoort in jachtseizoen.

Beoogd resultaat:

- Geen afbreuk aan de staat van instandhouding.
- Behoud van een redelijke wildstand en het voorkomen van schade in het jachtveld.
- Voorkomen en beperken van ernstige schade of overlast.

Houtduif

Status: jachtsoort in jachtseizoen, landelijke vrijstelling bij dreigende schade.

Beoogd resultaat:

- Geen verslechtering staat van instandhouding.
- Behoud van een redelijke wildstand en het voorkomen van schade in het jachtveld.
- Voorkomen en beperken van belangrijke schade.

Indische gans, nijlgans, rosse stekelstaart

Status: exoot, niet beschermd

Beoogd resultaat:

- Voorkomen en beperken van belangrijke schade.
- Voorkomen van schade aan flora en fauna

¹⁴ Deze aantallen zijn gebaseerd op de getelde aantallen grauwe gans, kolgans en brandgans in 2005, waarbij voor de grauwe gans en kolgans een doorrekening is gemaakt met de te verwachten aanwas in 2005. Geteld zijn: Grauwe gans ca 2100 territoriale broedparen en 850 niet broedvogels (uitgangspunt 4 jongen per broedpaar), Kolgans Ca 47 territoriale broedparen en 134 niet broedvogels (uitgangspunt 6 jongen per broedpaar) Brandgans Ca 130 territoriale broedparen en 30 niet broedvogels Zie Berend Voslamber, Aantal broedende ganzen in de provincie Overijssel in 2005, Sovon informatierapport 2005-16.

Konijn

Status: jachtsoort in jachtseizoen, landelijke vrijstelling bij dreigende schade.

Beoogd resultaat:

- Geen afbreuk aan de staat van instandhouding.
- Behoud van een redelijke wildstand en het voorkomen van schade in het jachtveld.
- Voorkomen en beperken van ernstige schade of overlast.

Marterhond, verwilderde kat

Status: niet beschermd

Beoogd resultaat:

- Voorkomen en beperken ernstige schade.

Ree

Status: beschermde soort

Beoogd resultaat:

- Geen afbreuk aan de staat van instandhouding.
- Voorkomen aanrijdingen (verkeerveiligheid borgen): max 8 % van de populatie die blijkt uit de voorjaarsstelling
- Voorkomen onnodig lijden van dieren.
- GS besluit jaarlijks o.b.v. reewild werkplannen.

In faunabeheerplan:

- Als het plan betrekking heeft op het beheer van reeën: een beschrijving van het voedselaanbod, de omvang van de populatie en de mogelijkheden van uitwisseling met aangrenzende terreinen.
- Werkwijze en rolverdeling reewild beheerplannen (per 5 jaar) en reewild werkplannen (per jaar) beschrijven.

Roek, meerkoet, knobbelzwaan, spreeuw, kleine rietgans, kleine zwaan, kokmeeuw, rotgans, toendrarietgans

Status: beschermde soort.

Beoogd resultaat:

- Geen verslechtering staat van instandhouding.
- Voorkomen en beperken van belangrijke schade.

Smient

Status: beschermde soort, soort met N2000 doelstelling.

Beoogd resultaat:

- Geen verslechtering staat van instandhouding.
- Bereiken instandhoudingsdoel N2000.
- Voorkomen en beperken van belangrijke schade.

In faunabeheerplan:

- Gegevens vermelden over de populatie, inclusief verkeersslachtoffers

Vos

Status: beschermde soort, landelijke vrijstelling bij dreigende schade.

Beoogd resultaat:

- Geen afbreuk aan de staat van instandhouding.
- Voorkomen en beperken ernstige schade.
- Voorkomen en beperken schade aan flora en fauna.
- Voorkomen onnodig lijden van dieren.

Wild zwijn

Status: beschermd soort.

Beoogd resultaat:

- Voorkomen schade.
- Beperken landbouwschade tot maximaal niveau 2014
- Voorkomen schade aan flora en fauna.
- Voorkomen risico's volksgezondheid, ook het risico van dierziekten.
- Voorkomen aanrijdingen (verkeersveiligheid).
- Voorkomen onnodig lijden van dieren.

In faunabeheerplan:

- Beschrijven welke middelen en maatregelen nodig zijn voor beoogde bestrijding van schade door zwijnen

Wolf

Kan desgewenst worden volstaan met verwijzing naar het interprovinciaal wolvenplan 2019.

BIJLAGE TABEL eisen aan ontheffingen, vrijstellingen en jacht in wet en regelgeving

Wet en POV samengevat in par. 7.2	Ontheffingaanvraag / opdracht van provincie zelf Zie H 4	Landelijke vrijstelling Zie H 3	Jacht Zie H 5
Trendtellingen van populaties van in het wild levende dieren (Wnb 3.12-5)	Trendtellingen van populaties van in het wild levende dieren (Wnb 3.12-5)	Trendtellingen van populaties van in het wild levende dieren (Wnb 3.12-5)	Trendtellingen van populaties van in het wild levende dieren (Wnb 3.12-5)
Afschotgegevens (Wnb 3.13)	Afschotgegevens (Wnb 3.13)	Afschotgegevens (Wnb 3.13)	Afschotgegevens (Wnb 3.13)
Kwantitatieve gegevens over populaties diersoorten die in het fbp zijn opgenomen, landelijk/provinciaal en per 'maatregelgebied'. Zowel over feitelijke als gewenste stand van een populatie. Zo nodig ook per periode van het jaar (POV 7.8.4 c + f)	Kwantitatieve gegevens per soort over zowel de feitelijke als de gewenste stand van een populatie, zo nodig ook per periode van een jaar		Zo mogelijk kwantitatieve gegevens, anders volstaan met schatting <i>en trendgegevens</i> (POV 7.8.5)
Beschrijf de noodzaak; Waarom geen andere bevredigende oplossing mogelijk? (d)	Meest geschikt, geen andere bevredigende oplossing (lagere preventietrap) Geeft maatregelen per plaats en periode aan	Aangeven dat geen andere bevredigende oplossing (lagere preventietrap) mogelijk is	
Geen verslechtering svi cq. geen afbreuk aan gsvi (d)	Geen verslechtering svi c.q. geen afbreuk aan gsvi		
Beschrijf de noodzaak; Aantonbaar nodig ter bescherming van wettelijk belang? (d)	Nodig voor bescherming van wettelijk belang	Aangeven dat gebruik nodig is voor bescherming van wettelijk belang	
Beschrijf de mate waarin deze belangen in de periode van 5 jaar voorafgaand aan de indiening van het fbp zijn geschaad (e) per diersoort en gewas (h)	Als redelijkerwijs mogelijk: Schadecijfers periode van 5 jaar vóór aanvraag Per wbe op perceelsniveau	Aangeven welke dreigende schade wordt voorzien in lopende of volgende jaar	
Beschrijf de(effectiviteit van de) maatregelen met de redelijkerwijs beschikbare kwantitatieve gegevens in de periode van 5 jaar voorafgaand aan de indiening van het fbp (h)	aantonen verband tussen maatregel en schadecijfers maar in elk geval aannemelijk maken (effectiviteit) voor de afgelopen periode van 5 jaar		
Afschotgegevens per diersoort in de periode van de afgelopen 5 jaar	Afschotgegevens periode van 5 jaar vóór aanvraag per wbe		Gerealiseerde afschotgegevens gedurende de looptijd van het voorgaande fbp (POV 7.8.5)

Beschrijf de noodzaak van de voorgenomen maatregelen per diersoort om de gewenste stand te bereiken / schade te voorkomen (g) Geef plaatsen en perioden aan waarin de maatregelen plaatsvinden (j)	Zie boven		
Beschrijf de effectiviteit, voor zover kwantitatieve gegevens beschikbaar zijn (k) Beschrijf hoe deze wordt bepaald (l)	aantonen verband tussen maatregel en schadecijfers maar in elk geval aannemelijk maken (effectiviteit)		
	Geef aan welke maatregelen nieuw zijn verschillen met vorige fbp		
jaarrapportage	jaarrapportage	jaarrapportage	jaarrapportage